

## RISKANALYS – TRYGGARE TILLSAMMANS

Syftet med riskanalysen är att säkerställa att Rädda Barnen tillämpar en metod som gör det möjligt att identifiera och hantera risker som verksamheten är utsatt för. En riskanalys görs främst i samband med planering av ny verksamhet, av ansvariga ledare.

### VERKSAMHETSPLANERING

Viktiga överväganden för all kontakt med barn:

- Var uppmärksam på situationer som kan innebära risker
- Planera och organisera arbetet och arbetsplatsen för att förebygga och minimera riskerna
- Planera arbetet så att ni aldrig riskerar att hamna i situationer där ni arbetar ensamma med barn. Detta innebär t ex att vara tillräckligt många på plats och att hela tiden ha uppsikt över varandra i arbetet med barn
- Verka för att det finns en kultur av öppenhet som gör det möjligt att lyfta och diskutera oro och problem
- Prata med barnen om deras rättigheter, vad de anser att de behöver för att uppleva verksamheten som trygg, vad som är acceptabelt och oacceptabelt och vad de kan göra om det uppstår problem<sup>1</sup>
- Respektera barns rättigheter och behandla barn med ärlighet, värdighet och respekt
- Uppmuntra barns deltagande så de känner sig stärkta i att bidra och upprätthålla en trygg och säker miljö i verksamheten<sup>2</sup>

### Riskbedömning för en trygg och säker verksamhet

1. Identifiera risker
2. Skatta sannolikhet och konsekvens för identifierade risker
3. Strategier för att minska riskerna
4. Riskuppföljning

#### 1. Identifiera risker

Faktorer som alltid ska tas i beaktning:	Risker. Viktigt att beakta lite extra:
Ålder/Utsatthet	<ul style="list-style-type: none"><li>• Väldigt små barn</li><li>• Ensamma barn</li><li>• Barn som tidigare upplevt trauma eller utsatts</li><li>• Funktionsvariation<sup>3</sup></li></ul>

<sup>1</sup> Det kan vara svårt att veta hur man ska prata med barn om deras rättigheter och om vad de kan förvänta sig av Rädda Barnens aktiviteter. Ett tips kan vara att på alla aktiviteter ha med sig Rädda Barnens Tryggare Tillsammans-material som är riktat till barn och vuxna som deltar i Rädda Barnens aktiviteter och kort gå igenom detta material med deltagarna inför varje aktivitet. Bolla också gärna frågan med er verksamhetsutvecklare.

<sup>2</sup> Det finns många olika sätt att uppmuntra barns deltagande. Ett exempel, feedbacklåda, nämns i Tryggare Tillsammans webbutbildning. Bolla gärna med er verksamhetsutvecklare kring andra lämpliga sätt.

<sup>3</sup> Ordet funktionsvariation brukar användas för att beskriva den fysiska, psykiska eller kognitiva variation som finns hos människor utan att värdera om denna variation är t ex nedsatt, ”normal” eller annat. Det är viktigt att försöka planera verksamheten så att alla barn kan delta oavsett om de t ex kan se, höra, gå o s v.

Plats	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Isolerad plats eller allmän plats<sup>4</sup></li> <li>• Katastrofområde</li> <li>• Trångbott/platsbrist</li> <li>• Asylboende/HVB hem</li> <li>• Fysiska risker t ex. trafik, vatten etc.</li> </ul>
Aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Direktarbete med barn</li> <li>• Ensamarbete<sup>5</sup></li> <li>• Fysisk kontakt och intima åtaganden<sup>6</sup></li> <li>• Barns deltagande i påverkansarbete och media mm<sup>7</sup></li> </ul>
Resor	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Avsaknad av säkerhetsåtgärder</li> <li>• Regler och risker är inte tydligt för personal/ledare och barn/ungdomar/deltagare</li> <li>• Bristande kunskap hos partners involverade i resan</li> <li>• Brist på rapporteringssystem</li> <li>• Barn som reser själva</li> <li>• Avsaknad av info om försäkringsvillkor<sup>8</sup></li> </ul>
Personal/Aktiva	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ofullständig granskning</li> <li>• Snabba rekryteringar för brådskande uppdrag</li> <li>• Otillräcklig vägledning</li> <li>• Ej utbildade i Tryggare Tillsammans</li> <li>• Otillräcklig kunskap om Rädda Barnens policy Tryggare Tillsammans</li> <li>• Ej undertecknat godkännandeförklaringen</li> <li>• Ej lämnat utdrag ur belastningsregistret</li> <li>• Arbete utan handledning/stöd, att personal/aktiva inte vet var de ska vända sig</li> </ul>
Aktivitetsplanering/Budget	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Avsaknad av budget för rätt antal personal, utbildning mm</li> </ul>

<sup>4</sup> Att t ex befina sig långt ifrån kommunikationer och service kan vara en risk om en händelse skulle inträffa. Dock kan också det motsatta, att befina sig på allmän plats med många andra vuxna som man inte har ”kontroll över” innebära en risk. Hur deltagarna tar sig till och från platsen är också viktigt att tänka in i riskbedömningen.

<sup>5</sup> Våra verksamheter ska organiseras så att vi inte riskerar att arbeta ensamma med barn

<sup>6</sup> Vi behöver t ex komma ihåg att fysisk beröring kan upplevas obehagligt av vissa barn – även om det är kärleksfullt menat. Vi får inte heller hjälpa barn med privata åtaganden. Detta får endast ske om de inte klarar av det själva och då aldrig genom ensamarbete.

<sup>7</sup> Att använda barn och unga i påverkansarbete eller media kan utsätta dem för risker, både inre risker (t ex att de upplever det obehagligt) och yttre risker (t ex allmänhet). Därför är det mycket viktigt att tänka igenom sådana situationer mycket noga i förväg.

<sup>8</sup> Rädda Barnen har tecknat en försäkring som gäller både ledare och barn som deltar i Rädda Barnens aktiviteter. Du finner mer info på medlemssidorna. Det är dock viktigt att ni försäkrar er om vilket försäkringskydd som finns om ni t ex ska göra en aktivitet utöver det vanliga.

System/Information	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Är det tydligt vart man vänder sig för att rapportera oro och/eller incidenter?</li> <li>• Finns det anonyma rapporteringsvägar för barn? Brevlåda där barn kan tycka till om verksamheten och hur de upplever de vuxna?</li> </ul>
Annat	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Avsaknad av skriftlig godkännande från föräldrar kring foto/media</li> </ul>

## 2. Sannolikhet och konsekvens för identifierade risker

Bedöm sannolikheten<sup>9</sup> för risken och dess konsekvens<sup>10</sup>. Bedöm på en skala från 1-5.

I arbetet med detta behöver du ha med dig frågorna:

- Vad är riskorsaken?
- Vilka är konsekvenserna?
- Hur stor är sannolikheten att det inträffar?
- Vilka kontrollmekanismer finns redan på plats? Som t.ex. policy, rutiner, strategier?
- Vilken skada kan risken orsaka?

	Sannolikhet	Beskrivning		Konsekvenser
5	Stor	Förväntas förekomma under de flesta omständigheter	5	Mycket allvarlig
4	Möjlig	Kommer troligtvis att inträffa under de flesta omständigheter	4	Allvarlig
3	Trolig	Kan inträffa någon gång	3	Måttlig
2	Osannolik	Förväntas inte inträffa	2	Mindre
1	Sällsynt	Kan endast ske under exceptionella omständigheter	1	Försumbar

När du arbetar med att identifiera risker i verksamheten kan listan bli mycket lång. Skalorna 1-5 ovan är till för att hjälpa dig att sortera och prioritera bland riskerna. Om en risk fått en 5:a, oavsett om det är sannolikhet eller konsekvens, så är den prioriterad att hantera. Höga siffror är prioriterade.

## 3. Uppföljning av riskanalys

Riskanalysen är en levande process som behöver utvärderas regelbundet.

Vid regelbundna intervaller ska följande frågor ställas:

- Finns riskerna fortfarande?
- Har de minskats, kontrollerats och hanterats av befintliga strategier?

<sup>9</sup> Hur stor är sannolikheten att det skulle inträffa?

<sup>10</sup> Hur allvarig är konsekvensen ifall det skulle inträffa?

